

databankenrecht

Mr. F.J. Van Eeckhoutte

ICT/IE-advocaat

6 juni 2006

Voorbeelden van db

Telefoonboek
Sportuitslagenoverzicht
Encyclopedie
Woordenboek
Verzameling wetteksten
Onroerend goed bestand

→ **gericht doorzoekbaar**
→ **investering**

Bibliografie
Medisch lexicon
Beurskoersen
Elektronische knipselkrant
RTV Programmagegevens

Dagbladadvertenties?
Michelingids?
Adresbestand?

De databank bestaat uit

- De elementen
- De structuur van de verzameling van de elementen
- Systeem (programmatuur/index) die het doorzoeken mogelijk maakt

intellectuele rechten op Db

- Auteursrecht: inhoud
- databankenrecht ('sui generis')
- geschriftenbescherming

Databank als werk (Aw 1912)

- 10.3, 16c en 24a Aw.
- HR 4 januari 1991 (NJ 1991, 608)
Romme/Van Dale (r.o. 3.4):
 - eigen persoonlijk karakter
 - het persoonlijk stempel van de maker
- Vgl. Feist-case

art. 10.3 en 10.4 Aw 1912

- .3 Verzamelingen van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen, systematisch of methodisch geordend, en afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk, worden, onverminderd andere rechten op de verzameling en onverminderd het auteursrecht of andere rechten op de in de verzameling opgenomen werken, gegevens of andere elementen, als zelfstandige werken beschermd.
- .4 Verzamelingen van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen als bedoeld in het derde lid, waarvan de verkrijging, de controle of de presentatie van de inhoud in kwalitatief of kwantitatief opzicht getuigt van een substantiële investering behoren niet tot de in het eerste lid, onder 1°, genoemde geschriften.

geschriftenbescherming

- bescherming tegen overname door eenvoudige herhaling van *op schrift gestelde* feitelijke gegevens. Gegevens als zodanig niet beschermd.
- 10.4 AW: geschriftenbescherming uitsluitend van toepassing als db niet getuigt van substantiele investering. Dus voor db die niet door dw worden beschermd.

Databankenrecht: ri 96/9 → Dw

- Richtlijn 96/9EG dd 11 maart 1996
 - voorstadium: oneerlijke mededinging
 - uiteindelijk: sterk intellectueel eigendomsrecht
 - investeringsbescherming (sweat of the brow)
- Omzetting in Nederland
 - Databank als werk in Aw (art. 10 lid3)
 - Sui generis in Databankenwet sedert 21.7.1999 (Stb. 303)

Structuur Dw

- Art. 1 begrippen
 - Art. 2, 4 rechten producent
 - Zich verzetten tegen opvragen of hergebruiken tegen geheel of substantieel deel van de db
 - Art. 3, 5 rechten gebruiker:
 - uitputtingsregel op stoffelijke dragers: 2lid 3 Dw (CD-roms, drukwerk)
 - Art. 6 duur (15 jaar)
 - Art. 7 rechthebbenden
 - Art. 8 databanken overheid
- db-recht ontstaat vormvrij voor producent

Wat is een db?

ro17-21 Ri 96/9:

- iedere verzameling van methodisch geordende literaire, artistieke of andersoortige werken
- verzamelingen van werken, gegevens of andere *zelfstandige* elementen
- Zelfstandigheidsvereiste: elementen scheiden zonder waarde db aan te tasten

Wat is een db?

1 Dw:

- verzameling van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen
- systematisch of methodisch geordend
- afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk
- *verkrijging, controle of presentatie van de inhoud getuigt in kwalitatief of kwantitatief opzicht van substantiële investering*

mr. F.J. Van Eeckhoutte, ICT/IE-advocaat,

www.vaneeckhoutteadvocaten.nl

sep-09

Dw

- Doel van de wet = aanzienlijke investering die de productie van een db vergt, beschermen. ref.:
 - nov 02:Wegener/hunter Select (nationale vacaturebank.nl) ro. 5 – 11, 12
- Wat is een substantiële investering?
 - alle zo nee, welke investeringen?
 - Wat is substantieel?

Investering

- Ro. 40 Ri 96/9 investering kan behalve in geld ook bestaan in tijd, moeite en energie.
- Uitwerking begrip 'substantiële investering' aan de rechter overgelaten

Investering volgens EHvJ

- het opzoeken, verzamelen, controleren en presenteren van bestaande gegevens en niet de middelen die zijn gebruikt voor het creëren van de gegevens die tezamen de databank vormen.
- spin-off theorie: de investeringen die de producent heeft gedaan in zijn hoofdactiviteit niet tellen niet mee voor de vereiste investeringen in de databank, als het maken van de databank niet de hoofdactiviteit is.
- Bijv.: Als je hoofdactiviteit het organiseren van sportwedstrijden is en je als gevolg daarvan een mooi overzicht moet maken van alle wedstrijden, dan tellen die investeringen niet mee.

Rechthebbenden (art. 7 Dw)

- Producent ('fabrikant' in RI.) of diens rechtverkrijgende

Moet ofwel:

- onderdaan/gewone verblijfplaats in EU/EER hebben
- gevestigd zijn in EU/EER (bij alleen statutair: duurzame/werkelijke band)
- beroep op verdrag hebben (reciprociteit)

Duur (art. 6 Dw)

- *Duur*: minimaal 15 jaar
- *Ontstaan*: van rechtswege (geen formaliteiten), zodra productie is voltooid
- *Verval*: door verloop van 15 jaar, na 1 januari van jaar volgend op tijdstip van voltooiing van productie of (indien eerder) openbaarmaking

Inhoud recht (art. 2 Dw)

Exclusief exploitatierecht, omvat:

- Opvragen en hergebruik van -in kwalitatief of kwantitatief opzicht- substantieel deel van databank
- Herhaald en systematisch opvragen en hergebruik van niet-substantiële delen, vzv in strijd met normale exploitatie of ongerechtvaardigde schade

Opvragen (art. 1 lid 1 sub c Dw)

- vgl. art. 7 lid 2 onder a Richtlijn
- te vergelijken met ‘verveelvoudigen’
- “opvragen” = permanent (‘downloaden’) of tijdelijk (‘browsen’) overbrengen van de inhoud van (deel van) databank op een andere drager, ongeacht op welke wijze en in welke vorm

Hergebruik (art. 1 lid 1 sub d)

“elke vorm van het aan het publiek ter beschikking stellen van de inhoud... of een deel daarvan door verspreiding van exemplaren, verhuur, on line transmissie of transmissie in een andere vorm.”

Rechten 'rechtmatige gebruiker'

- opvragen/hergebruik niet-substantieel deel (art. 3)
- beperkingen t.a.v. privé gebruik, onderwijs/onderzoek, openbare veiligheid (art. 5)

rechtspraak

- El Cheapo (sep 00)
- Databank? Ro. 7: investering van ruim fl. 31. miljoen voor de aanschaf van NVM-box
- Substantieel opvragen/hergebruiken ? Ro. 9 en 13 → een resultaat van 10 bestanden bij zoekvraag is substantieel gelet op de aard van de gegevens en het belang dat een beperkt aantal van die gegevens heeft

rechtspraak

- El Cheapo HR (mar 02)
- In geval db voor meer doelen gebruikt wordt is niet vereist dat voor elk van die doelen afzonderlijk een subst. Investering aan te wijzen moet zijn

rechtspraak

- Euroclip (knipseldienst) sep 02 (ro 5.1)
 - Ook niet-elektronische db!
 - Db-recht = bescherming aan de structuur van de db, niet de inhoud van de databank
 - Db moet elementen bevatten van een naslagwerk dwz dat in de verzameling werken, gegevens of andere elementen moet kunnen worden opgevraagd.(ro 5.3) → krant is dat niet!

rechtspraak

- Nationale vacaturebank (nov 02):
- Is er sprake van db?
 - Systematische/methodische ordening (ro 9)
 - afzonderlijke toegankelijkheid (ro 10)
 - Ro. 12: substantiële investering
- Is substantieel deel opgevraagd? (ro 14-16)

rechtspraak

- ANP/Novum (jul 05): Bewijs van inbreuk op db-rechten soms lastig te leveren;
- Zoekallehuizen.nl (mar 06): gegevensverzameling NVM geen beschermde databank omdat niet zeker is of de aanleg van verzameling in kwalitatief en kwantitatief opzicht een substantiële investering vergt.

open source databanken (OSD's)

- Gratis toegankelijk
- (her)gebruik van db is in zekere zin vrij
- Doorgaans uitnodiging publiek tot verdere uitbouw
- Bijv.: Wikipedia

Rechthebbende op Osd

- Producent van de db: wie is dat?
 - persoon die financiële en materiele risico draagt voor db;
 - Niet: Maker van de db
- 7dw: producent met gewone verblijfplaats in EU of van een staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte van 2 mei 1992" of komt uit een ander land waarmee de EU een verdrag inzake databankenrecht heeft gesloten.
- Bijv.: niet voor de in Florida (VS) gevestigde producent van wiki's.

Osd versus substantiele investering

- Vereiste db: substantiële investering in de verkrijging, de controle of de presentatie van de inhoud in kwalitatief of kwantitatief opzicht
- Osd vaak bijdragen van gebruikers

Osd versus substantiele investering

- Waaruit bestaat substantiele investering van producent van osd?
- Ref. El Cheapo: NVM had geen subs. Investering gedaan omdat de huizengegevens verzameld waren door makelaars

Exclusieve rechten bij Osd

- Ogv dw:
 - het opvragen of hergebruiken van het geheel of een in kwalitatief of kwantitatief opzicht substantieel deel van de inhoud van een databank;
 - het herhaald en systematisch opvragen of hergebruiken van in kwalitatief of in kwantitatief opzicht niet-substantiële delen van de inhoud van een databank, voorzover dit in strijd is met de normale exploitatie van die databank of ongerechtvaardigde schade toebrengt aan de rechtmatige belangen van de producent van de databank.

Exclusieve rechten bij Osd

- Bij Osd:
 - Inrichten, van de db
 - Afsluiten van van de db?
 - aanpassen van de licentievoorwaarden
 - het in en buiten rechte aanspreken van diegenen die in en met (een gedeelte van) de OSD opereren zonder respectering van de licentievoorwaarden
- Uitz.: overheden tzv content die openbaar eigendom is: wet- en regelgeving en jurisprudentie.

Exclusieve rechten bij Osd

- Geen rechten op (overheids)databanken met wetten, besluiten etc. (vgl. art. 11 Aw)
- Geen rechten op andere databanken geproduceerd door openbare macht, tenzij voorbehoud (vgl. art. 15b Aw)

Rechtmatig gebruik van Osd

- Gebruik maken van zoekmechanisme -> auteursrecht op zoekprogrammatuur
- Gebruik maken van data -> auteursrecht op werken

Licenties op Osd

- GNU Free Documentation License (GFDL): bedoeld voor teksten, niet voor db-bescherming.
 - Telkens de licentie toevoegen (= nadeel)
- Creative Commons Public License
 - Verwijzen naar 'some rights reserved' URL: <http://creativecommons.org/licenses/by/2.0>
 - (= voordeel)